

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum baptizandi debeant catechizari vel exorcizari per sacerdotes? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

ti: quia si aliqui omittebant octauum diem, postea poterant circumcidi. Quidam etiam dicunt, quod propter periculum imminentis mortis, poterat octauus dies præueniri. Sed hoc nec ex auctoritate scripturæ, nec ex consuetudine Iudæorum haberi potest. Vnde melius dicendum est, sicut etiam Hug. * de san. Viſto. dicit, quod octauus dies nulla necessitate præueniebatur. Vnde super illud Prouerb. 4. Vnigenitus eram coram matre mea, dicit glo. † quod alius Bersabee paruulus, non computatur: quia ante octauum diem mortuus, nominatus non fuit, & per consequens nec circumcitus.

Potest col
ligi ex l.
1. de sac.
par. 12. c.
2.
† gl ordi.
ibid.

ARTIC. IV.

Vtrum circumcisio conferret gratiam iustificantem?

409

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod circumcisio non conferebat gratiam iustificantem. Dicit enim Apostolus Galat. 2. Si ex lege est iustitia, Christus gratis mortuus est, id est, sine causa. Sed circumcisio erat quædam obligatio legis implendæ: secundum illud Gal. 5. Testificor omni homini circumcidenti se, quoniam debitor est vniuersæ legis faciendæ. Ergo si ex circumcissione est iustitia, Christus gratis, id est sine causa, mortuus est. Sed hoc est inconueniens. Non ergo ex circumcissione erat gratia iustificans à peccato.

Sup. q. 62
art. 6. ad
3. & 4. d.
1. q. 1. a. 4.
& ver. 9.
28. art. 2.
ad 12. &
Ro. 4. lo. 5
co. 1. f.

¶ 2. Præterea, Ante institutionem circumcissionis, sola fides ad iustificationem sufficiebat: dicit enim Greg. † in Mora. Quod apud nos valet aqua baptismatis, hoc egit apud veteres pro paruulis sola fides. Sed virtus fidei non est imminuta per mandatum circumcissionis. Ergo sola fides paruulos iustificabat, & non circumcisio.

li. 4. c. 7.
cir. med.

¶ 3. Præterea, Iosue 5. legitur, quod populus, qui natus est in deserto per quadraginta annos, incircucisus fuit. Si ergo per circumcissionem auferebatur peccatum originale, videtur quod omnes qui in deserto mortui sunt, tam paruuli, quam adulti, fuerint damnati.

Et

Et eadem obiectio est de pueris, qui moriebantur ante octauum diem circumcisionis: quia præueniri non debebat, vt dictum est*.

*ar. præc.
ad 3. ar-
gum.*

¶ 4 Præterea, Nihil impedit introitum regni cælestis, nisi peccatum. Sed circumcisi ante passionem Christi impediabantur ab introitu regni cælestis. Non ergo per circumcisionem homines iustificabantur à peccato.

*in lib. de
vera, &
fal. peni.
ca. 9. non
longe à
prin t. 4.
* li 2. de
nupt. &
concu c.
11. in fi.
10 7.*

¶ 5 Præterea, Peccatum originale non dimittitur sine actuali: quia impium est à Deo dimidiâ sperare veniam, vt Aug. * dicit. Sed nusquam legitur, quòd per circumcisiõnem remitteretur actuale peccatũ. Ergo etiã neque originale per eam dimittebatur.

SED contra est, quod Augus. * dicit ad Valerium contra Iulianum, Ex quo instituta est circumcisio in populo Dei, quæ tunc erat signaculum iustitiæ fidei, ad significationem purgationis valebat paruulis originalis veterisque peccati: sicut & baptisus ex illo cæpit valere tempore ad innouationem hominis, ex quo institutus est.

*d. 1. in S.
penul.
† gl. ord
super il-
lud, Si-
gnũ acce-
p t circũ-
cisionis.*

RESPONDEO dicendum, quòd ab omnibus communiter ponitur, quòd in circumcisiõne peccatum originale remittebatur. Quidam tamen dixerunt, quòd non conferebatur gratia, sed solum auferebatur peccatum: quod Magister ponit in r. distinc. * 4. sent. & Ro. 4. in glo. † Sed hoc non potest esse: quia culpa non remittitur nisi per gratiam, secundum illud Ro. 3. Iustificati gratis per gratiam, &c. Et idem alij dixerunt, quòd per circumcisiõnem conferebatur gratia quantum ad effectus remotiuos culpæ, sed non quantum ad effectus positiuos, ne cogerentur dicere, quòd gratia in circumcisiõne collata sufficiebat ad implendum mandata legis; & ita superfluous fuerit aduentus Christi. Sed hæc etiam positio stare non potest. Primo quidem, quia per circumcisiõnem dabatur pueris facultas suo tempore perueniendi ad gloriam, quæ est vltimus effectus positiuus gratiæ. Secundo, quia priores sunt naturaliter secundum ordinem causæ formalis

malis effectus positiui, quàm priuatiui, licet secundū ordinem causæ materialis sit è conuerso: forma enim non excludit priuationem, nisi informando subiectū. Et ideo alij dixerunt, quòd in circumcissione conferebatur gratia etiam quantum ad aliquem effectum positiuum, qui est facere dignum vita æterna; sed non quantum ad omnes effectus: quia non sufficiebat reprimere concupiscentiam fomitis, nec ad implendum mandata legis. Quod etiam aliquando mihi visum est. Sed diligenter consideranti apparet hoc non esse verum: quia minima gratia potest resistere cuilibet concupiscentiæ, & vitare omne peccatum mortale, quod committitur in transgressione mandatorum legis: minima enim charitas plus diligit Deū, quàm cupiditas millia auri, & argenti. Et ideo dicendum est, quòd in circumcissione conferebatur gratia quantum ad omnes gratiæ effectus: aliter tamen, quàm in baptismo. Nam in baptismo confertur gratia ex virtute ipsius baptismi, quam habet in quantum est instrumentum passionis Christi iam perfectæ. * In circumcissione autem conferebatur gratia, non ex virtute circumcissionis, sed ex virtute fidei passionis Christi, cuius signum erat circumcisio: ita scilicet, quòd homo, qui accipiebat circumcissionem, profitebatur se suscipere talem fidem, vel aditus pro se, vel alius pro paruulis. Vnde & Apostolus dicit Roman. 4. quòd Abraham accepit signum circumcissionis, signaculum iustitiæ fidei: quia scilicet iustitia erat ex fide significata, non ex circumcissione significante. Et quia baptismus operatur instrumentaliter in virtute passionis Christi, non autem circumcisio: ideo baptismus imprimit characterem incorporantem hominem Christo; & copiosiozem gratiam confert, quàm circumcisio: maior enim est effectus rei iam præsentis, quàm spei.

Ad primum ergo dicendum, quòd ratio illa procederet, si ex circumcissione esset iustitia aliter quàm per fidem passionis Christi.

Ad

minia

* *Alijs,*
Circūcisio autē conferebat gratiā in quā tū erat iūgnū fidei passionis Christi futuræ.

Ad secundum dicendum, quod sicut ante institutionem circumcisionis, sola fides Christi futuri iustificabat tam pueros, quam adultos: ita etiam & circumcisione data. Sed antea non requirebatur aliquod signum protestatiuum huius fidei: quia nondum homines fideles, seorsum ab infidelibus ceperant aduari ad cultum vnius Dei. Probabile tamen est, quod parentes fideles pro paruulis natis, & maxime in periculo existentibus, aliquas preces Deo funderent, vel aliquam benedictionem eis adhiberent (quod erat quoddam signaculum fidei), sicut adulti pro seipsis preces, & sacrificia offerebant.

*Dam. li.
4. ca. 26.
cir. prin.
† in li. 9.
super Io-
sue c. 6. a
me. to. 4.*

Ad tertium dicendum, quod populus in deserto prætermittens mandatum circumcisionis, excusabatur: tum quia nesciebant quando castra mouenda erant: tum quia (vt Damasc. * dicit) non necesse erat eos aliquod signum distinctionis habere, cum seorsum ab alijs populis habitabant. Et tamen, vt Aug. † dicit, inobedientiam incurrebant qui ex contemptu prætermittebant. Videtur tamen, quod nulli incircumcisi mortui fuerint in deserto: quia, vt in Ps. 104, dicitur, non erat in tribubus eorum infirmus: sed illi soli videntur mortui in deserto, qui fuerant in Agypto circumcisi. Si tamen aliqui incircumcisi mortui sunt, eadem ratio est de his, & de his, qui moriebantur ante circumcisionis institutionem. Quod etiam intelligendum est de pueris, qui moriebantur ante octauum diem tempore legis.

Ad quartum dicendum, quod in circumcisione auferebatur originale peccatum ex parte personæ: remanebat tamen impedimentum intradi in regnum cælorum ex parte totius naturæ: quod fuit sublatum per passionem Christi. Et ideo etiam baptismus ante passionem Christi non introducebat in regnum. Sed & circumcisio si haberet locum post passionem Christi, introduceret in regnum.

Ad quintum dicendum, quod adulti quando circumcidebantur, consequerentur remissionem, non solum

solum originalis peccati, sed etiam actualium peccatorum. Non tamen ita quod liberarentur ab omni reatu peccati, sicut fit in baptismo, in quo confertur copiosior gratia.

QVÆST. LXXI.

De preparatorijs, quæ simul concurrunt cum baptismo, in quatuor articulos diuisa.

Deinde considerandum est de preparatorijs, quæ simul concurrunt cum baptismo.

¶ Et circa hoc quaruntur quatuor.

¶ Primo, utrum catechismus debeat præcedere baptismum?

¶ Secundo, utrum baptismum debeat præcedere exorcismus?

¶ Tertio, utrum ea quæ aguntur in catechismo, & exorcismo, aliquid efficiant, vel solû significet?

¶ Quarto, utrum baptizandi debeant catechizari, vel exorcizari per sacerdotes?

ARTIC. I.

Utrum catechismus debeat præcedere baptismum?

410

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod catechismus non debeat præcedere baptismum. Per baptismum enim regenerantur homines in vitam spirituales. Sed prius homo accipit vitam, quam doctrinam. Non ergo prius debet homo catechizari, id est doceri, quam baptizari.

4. d. 6. 2.

q. a. 2. q. 1.

¶ 2. Præterea, Baptismus exhibetur non solum adultis, sed etiam pueris, qui non sunt doctrinæ perceptibiles, eo quod non habent usum rationis. Ergo ridiculum est eos catechizare.

¶ 3. Præterea, In catechismo confitetur catechizatus suam fidem. Sed pueri non possunt suam fidem confiteri, neque per seipsos, neque etiam aliquis alius pro eis: tum quia nullus potest alium ad aliquid obligare: tum etiam quia non potest aliquis scire, utrum pueri cum ad legitimam ætatem peruenerint, assentiant fidei. Non ergo debet catechismus præcedere baptismum.

SED